

DOS MORTS ILLUSTRES

Leopoldo Alas ha estat
muriellat. La ignominia
feixista ha adolorit, un
cop més, el món sencer.

* * *

Ha mort Lluís de Tapia.
MIRADOR s'associa al dol
produït per la desaparició
de l'agil escriptor castellà.

NO VAL A BADAR

(Ve de la pàg. 5)

vintges el tenia tot a l'estrangeur. Per sort, ningú no s'ha fixat en nosaltres — recordat que el Tribunal Popular no em tractà pas com a feixista — i encara que dominessin els roigs podríem anar i venir per Catalunya.

LA SENYORA DEL SENYOR BONIFACI.— Amaguem el que portem avui, que ja fa tretanta que som aquí i podríem venirgent. A més, tinc ganys de veure el que tenim davant.

(Ambdós s'apropen a una roca, l'alçen, es treuen objectes d'or de les butxaques, es contemplen amb satisfacció, amb caraix, el qual ja hi ha amagat hi posen el que porten.

Mentre fan aquestes operacions, de diverses nadars del bosc surten caps de persones, amagades unes darrera els arbres i altres darrera de roques, i miren si que fan.

Telò ràpid.)

V

L'ESPÒS.— Decididament, la revolució ha canviat la planeta del senyor Bonifaci. L'home que no volia badar mai, que triomfava gràcies a fer el vin, es pensava que en el món nou que s'estructura podria seguir impunemente usant el seu sistema. No hi ha dubte que hi ha vint per a la qual la guerra és una font d'ingressos, però això es només perquè el veïl verdre de cosa no ha estat encara enfonçat. No obstant, s'acaba l'època dels aprofitadors, ni cas del senyor Bonifaci ho prova prou bé.

Les seves anades al bosc sovintaven massa i els pagesos de la rocalla començaven a sospitar d'ell. Un dia — vostre ho heu contemplat — aquests bons pagesos el vegiren com amagava el seu or i ho denunciaren a l'Ajuntament del poble. L'alcalde ordenà la incutació del metell i en féu lliurament el Govern de la Generalitat.

Pobre senyor Bonifaci! Tot el que tenia i ho havia gestat comprant or, el seu despatx no li reportava cap benefici i ell, per tant, es queda sense un clau.

Voleu saber, companys, el càstig que li reservava el destí?

VI

(S'abreix novament el telò. Ens trobem al mig d'un carrer de Barcelona. El senyor Bonifaci, amb el vestit envelit, amb el qual l'hem vist el primer cop, demana almoixa. Ho fa ple de vergonya i tot matutinerament; en el fons, però, conserva el seu orgull d'antany i l'esperança que el triomf dels feixistes el respon en el lloc que abans ocupava.

Travessen l'escola dos milicians. El senyor Bonifaci s'hi acosta, amb la mà estesa cap a ells.)

El SENYOR BONIFACI.— Podrieu afavorir-me amb alguna cosa, germans? Des d'allà que no he menjat res.

(Els milicians no en fan cas.)

— Germans, germans! Peu-me una al-

CARTA A UN JOVE POETA

Benvolgut amic,

Es colpidora la punyent amarguesa de les teves paraules referint-te al desvinculament que existeix entre els artistes catalans i la realitat del moment que vivim, i respon a la impulsió sincera de la teva anima que reacciona davant la indiferència infelida de molts.

Evidentment, tot l'art català modern és un art culte — la petita burgesia. Un art o manipulallat i evasiv, i no podia ésser altament, perquè el proletariat ha romès indiferent a les essències catalanes d'unes minoritats que s'havien enamorat de l'ànima de Catalunya, però que havien volgut ignorar sempre el seu cos social. La petita burgesia, en els tons, més que no pas servir la burgesia, li plau ésser-ne el crític sensible i viure al marge, tant del poble com de l'antipoble.

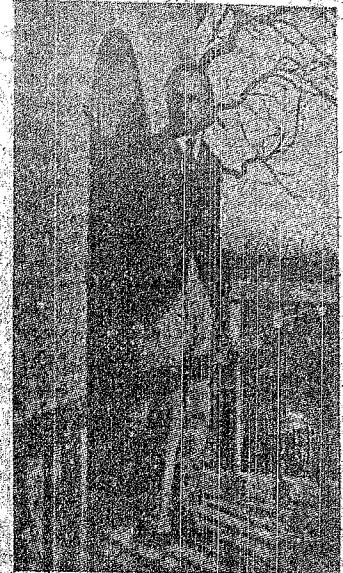
És massa complicador per a viure dins la sensibilitat del poble una classe idealista per a sentir-se cómode dins la seguretat i satisfacció de la classe privilegiada.

Considero Maragall com l'exponent més insigne d'aquesta actitud i veig en el seu amor envers Goethe (serenitat, claror, equilibri moral i intel·lectual), Nietzsche (profunditat psicològica, filosofia crítica, superació ardent) una confirmació del meu pensament.

Sempre he abominat el costum de voler posar etiquetes a l'art. El veritable art està pel damunt de totes les catalogacions i, desborda totes les crítiques (qui pot catalogar Tolstoi?). Crítica és aproximació i s'hauria de fer sempre per amor. Allò que no estimem, no val la pena que sigui catalogat per nosaltres. El veritable art és sempre viuent, sempre fluent. Xarbot, com els geisers, de l'entranya profunda i té quelcom d'inexplicable. Més que no pas claror — ha dit algú — es illuminació. Què són les obres clàssiques sinó obres que encara són actuals, o sigui vients, que tenen un emocional ressò en l'ànima collectiva? L'artista ha de sentir profundament els sofriments i inquietuds del seu temps per tal de poder expressar els altres en ell; ensenyats que s'expressa ell mateix. Per altra banda, però, l'artista no lluita amb sentiments — sempre son foc viu dintre la seva anima, i immutables en el temps futur — sinó amb la força expressiva que sent dins seu i que els ha universalitzat a tota individualitat. La lluita de l'artista és la lluita per l'expressió de les seves experiències, aquella riquesa dispersa que ell acumula, unifica i eleva. Rainer i Maria Rilke ha expressat això d'una manera admirable. «Per tal d'escriure un sol vers diu — cal haver vist moltes ciutats, molts homes i moltes coses. Cal coneixer els animals, sentir com són els ocells i saber quins moviments fan les flors quan es baden al matí. Cal poder tornar a pensar en els camins de regions desconegudes, en enfronts inesperats, en parances que hom veia aproximar-se de temps en dies de la infantesa el misteri dels quals hom no ha pogut encara aclarir...; en dies passats dins cambres culoses i ontingudes, en matins vora el mar, en el mar mateix, en els mars... I no és suficient encara saber pensar en tot això. Calen els records de moltes nits d'amor — totes diferents —, de xiscles de dones deslliurant, de llengueres, de blanques, de dorments ajegudes que es replegaven. Cal encara haver estat prop dels agonitzants, haver romàs asssegut vetllant morts, en una cambra amb la finestra oberta i escoltant els sorolls que venien a intervals bruscos. No és suficient encara tenir records. Cal haver-los oblidat quan són nombrosos, i cal tenir la gran paciència d'esperar que tornin. Car els records sols no són encara això. Es quan es fan en nosaltres sang i mixada i gest, quan ja no tenen nom i s'han fos en nosaltres, llavors

es quan pot ocórrer que en una hora molt ràpida, enmig d'ells, s'aixequi la primera paraula d'un vers.

No puc suportar els falsos artistes que treballen només per ésser admirats i les obres dels quals tenen aquella classe de bellesa abstracta que és el producte d'una isolada superbia, intel·lectual, estàtica i gelida d'indiferències i replaçaments de menyspreu. L'estimo tots aquells que volen viure, sobretot en el cor. Que saben i poden dir ben alt per què i per qui escriuen. Dos noms en vénem a l'esperit: Joan Puig

RAINER MARIA RILKE

i Feucret i S. Juan Arbó. Tant a l'un com a l'altre, en gairebé totes llurs obres, els plau la pintura de tipus que fügen — revolta de la sensibilitat. Considero «Camins de França» com una de les obres més impressionants que s'han escrit en llengua catalana. La fugida — aquestes fugides sobretot — porten una dinàmica humana susceptible d'evolucionar cap a activitats creatives. De l'home tancat, de l'home tapat, no n'espero res.

Tu també, amic, has fugit de moltes coses. De moltes n'has fugit per sempre, fugiràs d'altres encara i retornaràs a algunes, les aniràs descobrint de mica en mica sota una llum nova; cada una d'elles s'aixecarà com una fita indestructible en ton caií ascendent.

Home de cor, de rebellies i de desesperances, la vida t'ha marcat en la carn i en l'ànima. Ara, en la teva muntanya — en el teu món de mòvuls i de vents on refas la teva salut precària — la calma vendegarà el teu espírit per vies apàcibles i serenes, i l'hora tarda de què parla Rilke tindrà en tu una sovint freqüentació. I espero que la teva ven nova serà una de les eus que Catalunya espera i necessita. Cat Catalunya, ara més que mai, té freturances, en aquest tombant definitiu de la seva vida, d'ésser expressada i cantada pel cor emocionat dels seus fills de paraula inspirada. Penso en tu i penso en ells. Vindran. No ets pas sol. Alguns han trencat ja el silenci, i no dubtis que ells que hauran sabut cantar si dolor i la lluita, demà seran ells que cantaran millor la victòria i la pau.

Cordialment tenu,

ACOSTÍ BARTRA

EL PREMI DELS NOVEL·LISTES

Ha estat acordat el Premi dels novel·listes d'enguany,